

На підставі цієї класифікації можна зробити висновок, що для краудфандингу характерна як оплатність, так і безоплатність. Якщо має місце платне надання, то воно не має ознак благодійництва, оскільки є класичною моделлю інвестиційних вкладень. Якщо йдеться про безоплатність пожертв на реалізацію проєкту, то їм притаманні ознаки благодійної діяльності. Яскравим підтвердженням цього є різновид краудфандингу «Donation Crowdfunding» (безоплатне надання), за якого фізичні і юридичні особи добровільно і безоплатно направляють свої грошові кошти на реалізацію проєктів конкретних осіб.

Література

1. Про благодійну діяльність та благодійні організації: Закон України від 05.07.2012 № 5073-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5073-17#Text> (дата звернення: 25.01.2024).
2. Про волонтерську діяльність: Закон України від 19.04.2011 № 3236-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/card/3236-17>. (дата звернення: 25.12.2023).
3. Mollick E. The Dynamics of Crowdfunding: An Exploratory Study. *Journal of Business Venturing*. Vol. 29. Issue 1. January 2014.

УДК 341.215.4 (043.2)

Кирильчук І. А., здобувач вищої освіти
третього (освітньо-наукового) рівня,
Таврійський національний університет ім. В. І. Вернадського,
м. Київ, Україна,
Науковий керівник: Добрянська Н. В., к.ю.н., доцент

ОСОБЛИВОСТІ ВРАХУВАННЯ ІНТЕРЕСІВ ДИТИНИ ПРИ ВИЗНАЧЕННІ МІСЦЯ ЇЇ ПРОЖИВАННЯ У СУДОВОМУ ПОРЯДКУ

Принцип щодо врахування найкращих інтересів дитини є засадничим положенням під час вирішення будь-яких питань, що стосуються прав та інтересів дитини. При цьому, у науковій літературі висловлюються різні точки зору з приводу розуміння поняття та змісту цього принципу.

Крізь призму конституційно-правового та міжнародно-правового регулювання у категорію «the best interests of the child» («найкраще забезпечення прав дитини») закладено підґрунтя захисту прав дитини у судовому порядку, виходячи з принципу рівності, який означає, що всі діти мають рівні права, у своїх правах є рівними з іншими людьми, є рівними перед законом та судом, проте, з огляду на їх вразливий стан потребують диференціації правового регулювання та позитивної дискримінації, що має бути враховане судом [1, с. 19–20].

Таким чином, основними складовими принципу «врахування найкращих інтересів дитини» відповідно до сучасної правової доктрини вважаються: відношення самої дитини до ситуації, що склалася, врахування думки та бажання дитини щодо вирішення того чи іншого питання, з урахуванням її віку, розумового та психічного розвитку; перевага у вирішенні питань щодо дитини на користь близьких родичів дитини (батька, матері, дідуся або бабусі, повнолітніх братів чи сестер тощо); дотримання засад рівності у реалізації дитиною своїх прав; забезпечення дотримання найкращих матеріальних умов, культурно-виховних, освітніх та ін.

У Законі України «Про охорону дитинства» під забезпеченням найкращих інтересів дитини розуміються дії та рішення, що спрямовані на задоволення індивідуальних потреб дитини відповідно до її віку, статі, стану здоров'я, особливостей розвитку, життєвого досвіду, родинної, культурної та етнічної належності та враховують думку дитини, якщо вона досягла такого віку і рівня розвитку, що може її висловити [2].

До важливих складових елементів принципу найкращого врахування інтересів дитини під час визначення її місця проживання у судовій практиці віднесено: можливість створення одним із батьків найкращих умов для гармонійного розвитку дитини, здійснення належного виховання дитини, забезпечення найкращих умов для отримання освіти тощо.

Цікавий висновок щодо врахування найкращих інтересів дитини міститься у постановках Верховного Суду від 6 червня 2019 року у справі № 495/2106/17 [3] та від 30 жовтня 2019 року у справі № 352/2324/17 [4]. У цих справах було встановлено, що батьки фактично перебувають у рівних умовах, оскільки мають однакові матеріальні можливості та однакове ставлення до своїх батьківських обов'язків та, крім того, дитина однаково добре відносилась до обох батьків. Суди, визначаючи місце проживання дитини за таких однакових умов визначили з тим із батьків, яким створено більш сприятливі умови для проживання дитини, тобто фактичні, а не уявні, можливі гіпотетично.

Отже, конкретно-визначений зміст принципу врахування найкращих інтересів дитини під час визначення її місця проживання залежить від багатьох факторів, у числі яких: вік дитини, її ставлення до одного з батьків або законних опікунів, думка самої дитини, яка досягла 10-річного віку, ставлення батьків до виконання ними своїх батьківських обов'язків, відносини між батьками та дитиною та ін.

Деякі науковці пропонують закріпити на законодавчому рівні визначення принципу правого забезпечення найкращих інтересів дитини та аспекти, які можна буде враховувати під час розгляду справи за участю дитини для врахування її найкращих інтересів [5, с. 77].

Проте з такою пропозицією можна погодитися лише частково, зокрема, можна визначити у законодавстві певні найбільш типові умови визначення місця проживання дитини з урахуванням найкращих інтересів дитини (вік дитини, думка самої дитини тощо). Однак, передбачити всі життєві ситуації неможливо, а тому в будь-якому разі суд, вирішуючи питання про встановлення місця проживання дитини, виходячи з її найкращих інтересів, має оцінити всі обставини в сукупності.

Поряд з цим, доцільною видається пропозиція Ж. В. Петрочко, яка на підставі аналізу законодавства Великої Британії стосовно дітей, вважає за необхідне запровадити міжвідомчий тренінг з різними групами фахівців із громадських, державних та незалежних організацій: тими, хто працює безпосередньо з дітьми, які потребують допомоги (наприклад, терапевти, клінічний та загальний медичний персонал, працівники центрів сім'ї, вчителі, співробітники відділу загальної освіти, соціальні працівники (включаючи постійний та денний персонал) та прийомні батьки; тими, хто працює у службах для дорослих, які мають відношення до дитячого добробуту (наприклад, персонал психіатричних установ та закладів роботи з інвалідами, працівники служби умовного покарання неповнолітніх злочинців); всіма тими, хто контактує або надає допомогу дітям (наприклад, денні вихователі, поліцейські, співробітники відділів житлових питань, відділів дозвілля та служби у справах молоді) [6, с. 73].

Отже, зміст принципу «врахування найкращих інтересів дитини» відповідно до сучасної правової доктрини включає такі основні елементи: відношення самої дитини до ситуації, що склалася, врахування думки та бажання дитини щодо вирішення того чи іншого питання, з урахуванням її віку, розумового та психічного розвитку; перевага у вирішенні питань щодо дитини на користь близьких родичів дитини (батька, матері, дідуся або бабусі, повнолітніх братів чи сестер тощо); дотримання засад рівності у реалізації дитиною своїх прав; забезпечення дотримання найкращих матеріальних умов, культурно-виховних, освітніх та ін.

Література

1. Губанова О. В. Найкраще забезпечення інтересів дитини як принцип визначення місця її проживання. *Форум Права*. 2020. № 62(3). С. 18–28.
2. Про охорону дитинства: Закон України від 26.04.2001 № 2402-III. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2402-14#Text>.
3. Постанова Верховного Суду від 6 червня 2019 року у справі № 495/2106/17. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/82264465>.
4. Постанова Верховного Суду від 30 жовтня 2019 року у справі № 352/2324/17. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/86105207>.
5. Томляк Т. С. Генезис принципу забезпечення найкращих інтересів дитини в міжнародному праві. *Науковий часопис НПУ імені М. П. Драгоманова. Серія Право*. 2021. Вип. 36. С. 72–80.

6. Петрочко Ж. В. Найкращі інтереси дитини: сутність і шляхи забезпечення. *Наукові записки НДУ ім. М. Гоголя. Психолого-педагогічні науки*. 2014. № 3. С. 70–74.

УДК 347.65/.68 (043.2)

Кожевникова В. О., д.ю.н., доцент,
Національний авіаційний університет, м. Київ, Україна

ОСОБЛИВОСТІ СПАДКОВИХ ПРАВОВІДНОСИН ПОДРУЖЖЯ

В юридичній літературі наголошується, що цивільні правовідносини виникають та існують між людьми. З точки зору організації відносин це можуть бути як окремі люди, так і колективи. Стосовно людей, як суб'єктів тобто носіїв цивільних прав й обов'язків, ЦК України вживає термін «фізичні особи», тим самим підтримуючи загальновизнану тенденцію про характеристику людини як носія цивільних прав та обов'язків, що підкреслює реальне, фізичне існування людини як частини живої природи [1, с. 46]. Шлюбні правовідносини ґрунтуються на багатогранному осередку суспільства, яким є сім'я – одне з найдавніших соціальних досягнень людства, яке відіграє певну роль у становленні та житті суспільства. Можна стверджувати, що сім'я відіграє також роль, так би мовити, виробника (єдиного та незмінного) нових членів суспільства, носіїв культурних, духовних та національних цінностей. Завдяки своїй багатогранності внутрішніх та зовнішніх зв'язків, соціальних функцій сім'я дуже чутливо реагує на всі зміни (соціальні, економічні, правові), які відбуваються у сфері становлення сім'ї, що впливає на суспільство [2, с. 46]. Подальше дослідження спадкування подружжя, як учасника цивільних правовідносин, фактично не можливе без встановлення чіткого кола суб'єктів, котрі можуть бути віднесені до правової категорії «подружжя».

Сталою залишається законодавча позиція, що подружжям є жінка та чоловік, які відповідають встановленим законом умовам вступу в шлюб та пройшли процедуру реєстрації шлюбу в державному органі реєстрації актів цивільного стану. За використання такої дефініції виключається можливість набуття статусу «подружжя» одностатевими парами та охоплюються всі умови вступу в шлюб [3]. Шлюбні відносини мають тривалий характер. Ця особливість визначається метою правовідносин. Так, реєстрація шлюбу спрямована на створення сім'ї, існування якої розраховується в принципі на період життя подружжя. Тривалий характер шлюбних правовідносин визначається тим, що в основі лежать не обмежені часом відносини подружжя, споріднення. Шлюбні